

Entreprenörskap och småföretagsutveckling i USA

Makroekonomisk bakgrund	2
Debatten om utflyttning av jobb...	
FN gör entreprenörskap till huvudredskap för fattigdomsbekämpning	
Regioner	3
Los Angeles – USAs forskningshuvudstad	
Skatter & lagar	3
Stämningar och skenande sjukvårdskostnader hotet mot småföretag i USA	
Få företag betalar skatt i USA	
Utbildning	4
Prestigeuniversitet satsar på entreprenörskap	
Innovationssystemet kräver en bred kompetens	
De bästa entreprenörskapsutbildningarna	
Finansiering	5
Venture Capital investeringarna ökar	
Skatte kredit i West Virginia	
Teknik och företagande	5
Trading up – en möjlighet för småföretag	
Miljoner till nanoteknologi i småföretag	
Att kommersialisera uppfinningar – en affärsidé	
Från forskningsfronten	
Organisatoriska förändringar leder till ökad produktivitet.....	6

Marcus Zackrisson

Programexpert

Swedish Office of Science & Technology, Los Angeles

Marcus.Zackrisson@itps.se

John Vallon

Analytiker

Swedish Office of Science and Technology, Los Angeles

John.Vallon@itps.se

MAKRO EKONOMISK BAKGRUND

Debatten om utflyttning av jobb ...

Debatten i USA har den senaste tiden handlat mycket om *outsourcing/offshoring*, dvs när företag lägger ut delar av verksamheten på andra företag företrädesvis i Asien. Trots den kraftiga ökningen av sysselsättningen i USA under mars, finns en oro över att många arbeten som upplevts som "säkra" försvinner till länder som Indien och Kina. Den här debatten är till stora delar känslomässigt betingad. Under en lång tid har enklare tillverkningsindustrijobb flyttats till låglöneländer. När nu arbetstillfällena i andra sektorer i ekonomin flyttar ut sprids en känsla av osäkerhet; vilken sektor som helst kan stå på tur att flyttas ut nästa gång. I den uppjagade debatten kommer det samtidigt rapporter och studier som visar att *outsourcing/offshoring* varken är skadlig för den amerikanska ekonomin på lång sikt eller egentligen är något nytt.

I debatten kring *outsourcing/offshoring* i USA utmålas den ibland ut som ett hot och åtgärderna är allt från ökad protektionism till skatteincitament för att behålla anställda i USA. Bland ekonomer brukar det hävdas att antingen är det inget problem alls eller att USA behöver bli mer innovativt och entreprenöriellt. Vad som inte framkommer i den amerikanska debatten om utflyttningen av jobb är den komparativa fördel som USA besitter med sitt öppna och mångkulturella samhälle. I jämförelse med Europa, Kina och Indien är USA ett samhälle där det är väldigt lätt för immigranter att passa in. Den amerikanska identiteten är inte knuten till att ha ett visst utseende. Det finns i den amerikanska identiteten många subidentiteter exempelvis är en *white american* inte mer amerikan än en *asian american* eller en *african american*. Detta gör att det finns tydliga amerikanska etniska identiteter att iklädda sig i och det gör att assimileringen i det amerikanska samhället blir enklare. För tillfället erbjuder USA ofta högre löner och bättre avancemangsmöjligheter för kvalificerad arbetskraft än vad Kina, Indien och Europa i regel erbjuder. Men en europé i Kina eller en indier i Europa kommer antagligen ha svårare att anpassa sig än vad de skulle haft om de varit verksamma i USA. Dessutom finns en medvetenhet hos amerikanen att USA är uppbyggd på invandring och detta bidrar till att det finns en genuin acceptans av att individer söker sig till USA för att pröva lyckan. Dessa konkurrensfördelar är svåra för andra länder att kopiera.

FN gör entreprenörskap till huvudredskap för fattigdomsbekämpning

FN har inte tidigare haft entreprenörskap på sin agenda. Nu finns det tecken på att FNs intresse börjat vakna. I en nyligen överlämnad rapport till FNs generalsekreterare Kofi Annan rekommenderas FN att göra entreprenörskap till ett nyckelinstrument för global utveckling, och framför allt för att bekämpa fattigdom. Tankegångarna i rapporten bygger på ekonomen Hernando de Sotos (som även är en av medförfattarna) forskning att regeringar, speciellt i fattiga länder, måste reformera regleringar och stärka lagarnas roll för att ge företag en officiell status. Regeringar måste underlätta för entreprenörer att starta företag och att minska den statliga byråkratin. Mycket av den entreprenöriella verksamheten i dessa länder finns i

praktiken inofficiella företag. När byråkrati och lagar hindrar företag från att officiellt registreras omöjliggörs i praktiken tillgång till lån och försäkring av verksamheten. Genom att få denna inofficiella företagsamhet officiell skulle mycket kunna vinnas i utvecklingsländer.

www.undp.org/cpsd/
www.ild.org.pe

REGIONER

Los Angeles – USAs forskningshuvudstad

En studie över vilka städer som får mest forskningspengar i USA toppas listan av Los Angeles följt av Baltimore, New York, Boston och San Francisco. Studien bygger på forskningsanslag som de 100 högst rankade universiteten i USA beviljats. De tre främsta mottagarna av forskningsanslag i Los Angeles är UCLA, Caltech och University of Southern California. Högt på listan ligger även flera andra Kaliforniska städer: San Diego, Stanford och Davis. Studien är sammanställd av LARTA och bygger på officiell statistik från National Science Foundation.

www.larta.org/lavox/articlelinks/2004/040412_universities.asp

SKATTER & LAGAR

Stämningar och skenande sjukvårdskostnader hotet mot småföretag i USA

På en konferens arrangerad av småföretagsmyndigheten SBA sa *Secretary of Treasure* (ungefär finansminister) John Snow att de ökande sjukvårdskostnaderna och den allestädes närvarande risken att bli stämd är två stora problem för speciellt småföretag i USA. Dessa områden kommer därför bli prioriterade områden för den innevarande administrationen. I frånvaro av en nationell sjukvårdsförsäkring ger ofta arbetsgivarna en sådan försäkring som löneförmån. De ständigt stigande kostnaderna för sjukvårdsförsäkringar gör att företag, speciellt småföretag, försämrar eller tar bort sjukvårdsförsäkringen för anställda alternativt låter de anställda delfinansiera den.

<http://www.sba.gov/advo/news.html#video> (kommande)

Få företag betalar skatt i USA

Enligt en rapport från den amerikanska *General Accounting Office* (ung Riksrevisionsverket) betalade 61 procent av storföretagen i USA ingen skatt under perioden 1996-2000. Bland de företag som inte betalade skatt var småföretagen (dvs färre än 500 anställda) överrepresenterade. I USA är endast *Corporations* skyldiga att betala bolagsskatt och de flesta småföretag i USA betalar i regel inte någon bolagsskatt. All beskattning sker hos ägarna, dvs de dubbelbeskattas inte. Studien ger ingen förklaring till varför fler småföretag inte betalar skatt.

Det blir allt svårare att beskatta företag i en all mer internationaliserad ekonomi. Bolagsskattens andel av totala skatteinkomster i USA har konstant sjunkit de senas-

te 50 åren. Lösningar som ofta framförs är att antingen ta bort bolagsskatten helt och hållet eller att införa en *flat rate* där det i princip inte finns några avdragsmöjligheter och på det sättet göra det svårt att skatteplanera.

www.gao.gov/new.items/d04358.pdf

UTBILDNING

Prestigeuniversitet satsar på entreprenörskap

Columbia University Business School nya *Dean* (ungefär Dekan) Professor Glenn Hubbard vill att MBA-utbildningen skall innehålla mer entreprenörskap. Columbia University i New York är ett av de mest prestigefyllda universiteten i USA och Columbia Business School låg sjua på *Business Weeks* årliga ranking av MBA-utbildningar. Professor Hubbard var tidigare ekonomisk rådgivare till president Bush. Professor Hubbard säger att eftersom entreprenörskap är en av de främsta faktorerna till USAs ekonomiska framgång är det viktigt att studenter får läsa entreprenörskap. Han betonar också att även om studenterna inte avser att starta eget företag så behövs entreprenöriell kunskap/förmåga i alla organisationer.

www0.gsb.columbia.edu/news/articles/2004/0401hubbard.html

<http://sg.biz.yahoo.com/040405/68/3jaa0.html>

Innovationssystemet kräver en bred kompetens

Bioteknologi upplevs som svårförståeligt för alla utom de med examen i bioteknologiämnen. De ansedda universiteten MIT, Johns Hopkins University och Wharton Business School skall starta en gemensam master utbildning i bioteknologi för ekonomer. Den skall ge icke-naturvetare en grundläggande utbildning i bioteknologi för att kunna verka som jurister investerare i bioteknikföretag. University of Pennsylvania skall också starta en juridutbildning specialiserad på bioteknologi med fokus på *intellectual property rights* och *licensing*.

För att ett teknikområde skall kunna skapa tillväxt krävs att det finns stödstrukturer och ju mer avancerad teknologin är desto mer kunskap krävs i innovationssystemet. En policy slutsats man måste dra är att när en satsning på ny teknik sker behöver *policy makers*, jurister, investerare etc också skaffa kunskaper inom teknikområdet.

De bästa entreprenörskapsutbildningarna

I USA rankas utbildningar och universitet ofta och mycket. Det senaste tillskottet är en ranking av entreprenörskapsutbildningar. Medan de traditionella utbildningarna toppas av de gamla prestigeuniversiteten finns de bästa entreprenörskapsutbildningarna inte sällan vid mindre kända universitet. Listan toppas av University of Arizona at Tucson, Babson college, University of California at Berkeley, Columbia University och DePaul University in Illinois. Rapporten noterar också att det har blivit en akademisering av ämnet entreprenörskap och lärarna har nuförtiden ofta en doktorexamen.

www.entrepreneur.com/topcolleges/

FINANSIERING

Venture Capital investeringarna ökar

Venture capital investeringarna för det första kvartalet 2004 var de högsta på två år. Investeringarna har ökat nästan med 25 procent jämfört med samma period förra året. Mer än 60 procent av investeringarna var informationsteknologi men det är biopharmasektorn som ökar snabbast. Andelen av investeringar i tidigare stadier har också ökat i absoluta tal men andelen av totala investeringar är oförändrad.

www.mercurynews.com/mld/mercurynews/business/8524220.htm

Skattekredit i West Virginia

Delstaten west Virginia blir ytterligare en delstat som inför en skattekredit för att främja högteknologiskt företagande. Eftersom delstaterna i USA har stort självbestämmande kan de utforma skatteincitament i princip hur de vill. I West Virginia fokuserar skattekrediterna på såddkapital. Individer eller företag som investerar i kvalificerade (dvs mindre och forskningsintensiva) företag får en skattekredit motsvarande 50 procent av investerat belopp, som dessutom kan sparas i upp till fyra år. Det innebär att den faktiska skatten på inkomst reduceras med ett belopp som motsvarar hälften av såddkapitalinvesteringen.

www.visionshared.com/pdfs/misc_articles/HighGrowthPressRelease.pdf

TEKNIK & FÖRETAGANDE

Trading up – en möjlighet för småföretag

Ett nytt fenomen på marknaden som diskuteras allt mer i USA är fenomenet *trading up*. Det innebär i korthet att konsumenter köper lite dyrare och exklusivare varor än vad de vanligtvis gör. Medan de allra rikaste unnar sig en specialutrustad BMW istället för en vanlig bil, kan en låginkomsttagare istället för en vanlig kopp kaffe köpa en caffe latte på Starbucks för \$3,50. *Trading up* fenomenet innebär att alla konsumenter oavsett inkomstnivå har en efterfrågan på lite dyrare och exklusivare varor. Ur ett företagsperspektiv innebär detta att kunden inte är speciellt pris känslig utan är villig att betala för en vara med högre kvalitet. Detta öppnar givetvis möjligheter för entreprenörer att identifiera segment som ligger lite ovanför vad de stora företagen erbjuder. I många fall har mindre företag en fördel gentemot större företag eftersom de lättare kan erbjuda en känsla av exklusivitet än vad många stora kedjor gör.

Silverstein, M. och Fiske, N. (2003) *Trading Up: The New American Luxury*. Boston: BCG Publications.

Miljoner till nanoteknologi i småföretag

Det amerikanska försvaret i USA satsar hundratals miljoner dollar årligen på nanoteknologiforskning. Det mesta av detta satsas på extern forskning. Regler i USA säger att 3 procent av externa forskningsmedel skall gå till småföretag dvs företag med färre än 500 anställda. Det innebär att under de kommande åren kommer försvaret att beställa forskning inom nanoteknologi av amerikanska småföretag för närmare 10 miljoner dollar årligen.

www.govexec.com/dailyfed/0404/041904td1.htm

Att kommersialisera uppfinningar – en affärsidé

Silicon Valley entreprenören Jim Clarke har sagt att allt som upplevs som ett problem går det tjäna pengar på, således finns det affärsmöjligheter för entreprenörer när det gäller att para ihop idéer och kapital. Det USA-baserade företaget Innocentive åtar sig att mot en kostnad ta emot tekniska problem från företag och förmedlar vidare dem till forskare. Den forskare som presenterar den bästa lösningen får betalt från företaget som har givit uppdraget och en viss andel går till Innocentive.

En liknande affärsidé fast tvärtom har företaget Big Idea Group (BIG). De arrangerar *road shows* där individer med idéer får möjlighet att presentera inför en panel med experter som utvärderar idéerna. Företag försöker sedan att sälja in dessa idéer till företag och intäkter delas mellan BIG och uppfinnarna.

Slutsatsen blir att om man släpper lös den entreprenöriella kraften i en ekonomi hittar många problem sina lösningar. Adam Smiths osynliga hand fungerar bäst i en entreprenöriell ekonomi; desto fler företag som försöker lösa ett problem desto effektivare lösningar uppkommer.

www.innocentive.com
www.bigideagroup.com

FRÅN FORSKNINGSFRONTEN

Organisatoriska förändringar leder till ökad produktivitet

I en kommande antologi argumenterar ekonomerna Black och Lynch att den ökande produktiviteten det senaste decenniet i USAs ekonomi till stor del beror på arbetsplatsinnovationer (*workplace practice*). De ser i huvudsak tre typer av innovationer som har haft betydelse för produktivitetsökningen i den amerikanska ekonomin. Medarbetare lägre ner i hierarkin på företag har fått ökad möjlighet att påverka design och produktutveckling. Detta gör förutom att de anställda kan känna sig mer delaktiga, att företaget får en större kunskapsbas att ta idéer från. Detta kan i förlängningen leda till mindre självstyrande produktionsenheter. Den andra faktorn är ökad vidareutbildning av anställda, vilket gör dem produktivare i sig men också att de kräver mindre styrning av chefer. Avslutningsvis hävdar forskarna att ökningen av olika ekonomiska incitamentprogram, exempelvis optioner och vinstdelningsprogram i företag gör att de anställda blir mer delaktiga och ansvarskännande för företagets framgångar. Den svenska arbetsplatsen skiljer sig från de i

USA i många avseenden men av de faktorer som nämns ovan är det främst finansiella incitamentprogram som är dåligt utvecklade i Sverige.

Black, S. E. och Lynch, L. (kommande) Measuring organizational capital in the new economy. In *Measuring Organizational Capital in the New Economy* (eds) C. Corrado, J. Haltiwanger och D. Schiel. Chicago: University of Chicago Press.

ITPS bedriver tillsammans med NUTEK programmet Entreprenörskap och småföretagsutveckling i USA. Programmet studerar företagens, speciellt småföretagens, ramvillkor i stort, ex skatter, och den politik som bedrivs på federal, delstatlig och lokal nivå för att främja entreprenörskap. Programmet studerar också de förutsättningar som utgör en grund för de gynnsamma villkoren för entreprenörer i USA såsom utbildningssystemet samt olika stödformer till företag och entreprenörer. Har du några frågor eller vill veta mer om programmet kontakta gärna programexpert Marcus Zackrisson (marcus.zackrisson@itps.se) eller analytiker John Vallon (john.vallon@itps.se).